

بررسی رابطه سازش یافتگی دوتایی (والدین) و سبک‌های فرزند پروری والدین در سازگاری

اجتماعی و عاطفی دانش آموزان مقطع متوسطه

رویا نعمتی وناشی*^۱، رضا نعمتی وناشی^۲

۱. کارشناسی ارشد، روان‌شناسی بالینی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

۲. کارشناسی، روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.

مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، دوره سوم، شماره بیست و سوم، شهریورماه ۱۳۹۷، صفحات ۲۷-۲۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر سازش یافتگی دوتایی (والدین) و سبک‌های فرزند پروری والدین در سازگاری اجتماعی و عاطفی دانش آموزان مقطع متوسطه در شهر تهران می‌باشد. جامعه‌ی آماری این پژوهش عبارت است از کلیه‌ی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه که در دبیرستان‌های شهر تهران در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ در رشته‌های مختلف و در پایه‌های تحصیلی اول، دوم و سوم مشغول به تحصیل هستند. نمونه مورد مطالعه در این پژوهش، شامل ۳۰۰ نفر از دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهر تهران است که از طریق روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. به این صورت که از بین مناطق شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز تهران یک منطقه به صورت تصادفی انتخاب و سپس در داخل آن منطقه چند دبیرستان به تصادف انتخاب و سپس از بین هر کدام از این دبیرستان چند کلاس انتخاب و تمام دانش آموزان آن کلاس همراه با والدینشان به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. در این پژوهش دانش آموزانی برای نمونه حاضر انتخاب شدند که هر دو والد آن‌ها در قید حیات بوده و باهم زندگی می‌کنند. این پژوهش از نظر شیوه گردآوری اطلاعات، توصیفی از نوع همبستگی و از نظر هدف، کاربردی و از نظر جمع‌آوری اطلاعات، میدانی است. ابزار اندازه‌گیری مقیاس سازش یافتگی دوتایی (DAS)، مقیاس سبک‌های فرزند پروری و پرسشنامه سازگاری دانش آموزان دبیرستانی (AISS) بود؛ که روایی و پایایی آن‌ها در پژوهش‌های مختلف مورد تأیید است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آزمون‌های دو و همبستگی اسپیرمن استفاده شد. نتایج به دست آمده نشان داد بیشترین درصد فراوانی دانش آموزان با سازگاری عاطفی خوب مربوط به فرزندان والدینی است که از سازش یافتگی بالایی برخوردار بودند. همچنین بیشترین درصد فراوانی، دانش آموزان با سازگاری اجتماعی متوسط، مربوط به والدین با سازگاری بالابود؛ و کمترین درصد فراوانی دانش آموزان با سازگاری اجتماعی خیلی ضعیف مربوط به فرزندان والدینی بود که سازگاری بالا داشتند. نتایج آزمون آماری خی دو نیز نشان می‌دهد که بین سازگاری والدین و سازگاری اجتماعی و عاطفی فرزندان رابطه معناداری وجود دارد. علاوه بر این سبک فرزند پروری مقتدرانه با سازگاری عاطفی و اجتماعی خیلی خوب رابطه مثبت دارد و از طرفی دیگر سبک فرزند پروری مستبدانه و سهل گیرانه با سازگاری عاطفی و اجتماعی خیلی ضعیف یا پایین فرزندان رابطه مستقیم دارد.

کلمات کلیدی: سازش یافتگی دوتایی (والدین)، سبک‌های فرزند پروری والدین، سازگاری اجتماعی، سازگاری عاطفی.